

Vi er klubben – klubben er oss.

En guide til økt foreldredeltakelse

Norsk idrett er basert på frivillig innsats av foreldre – og de mange titusener av foreldre gjør en strålende jobb år etter år. Nye barn kommer til hvert år og får vi ikke med oss foreldrene greier vi heller ikke å drive klubben.

Her er en samling med tips og råd fra klubber over hele landet. Det er ingen fasit, men en samling av metoder som har fungert i noen klubber. Ingenting passer for alle, men her er det noe for alle. Dette dokumentet er aldri ferdig men vil bli kontinuerlig oppdatert.

NFF har utført flere undersøkelser for å få mer kunnskap om utfordringer med å få med foreldrene – både etnisk norske og foreldre med minoritetsbakgrunn.

Utfordringene oppsummeres slik – på foreldresiden og hos klubbene:

Foreldre
Landbakgrunn og fotballorganisering Få land i verden har klubber basert på frivillighet og foreldre
Landbakgrunn og sosiale forpliktelser Mange kulturer kan ha sterke forpliktelser overfor slekt og familie som gir dem mindre tid til disposisjon for klubben
Annen frivillighetskultur Frivillig arbeid finnes i alle kulturer, men ikke alle vet at klubben er basert på frivillighet
Annet syn på oppdragelse Andre kulturer kan ha et annet syn på barns selvstendighet og er derfor ikke vant med den tette oppfølging som vi forutsetter i Norge i dag
Språk Norsk- og engelskkunnskaper kan være svært mangelfulle
Økonomi Å betale – tidvis mye – for barns fritidsaktiviteter kan være både ukjent og umulig.
Familiesituasjon Faktorer som mange søsken, skiftarbeid, kveldsarbeid, ikke bil osv.

Klubb
Den norske modellen blir tatt for gitt og underkommunisert. Vi tror at alle vet og så blir vi skuffet når de ikke stiller opp
En lukket sosial møteplass Menn i treningsdrakt og coach-jakke kan være vanskelig å få innpass hos
Informasjon og kommunikasjon. Mange klubber kommuniserer for lite, gjennom feil kanaler, og har ingen oppfølging for å sikre at informasjonen har kommet fram.
Økonomiske ordninger når ikke frem Støtteordninger, splitte innbetaling i flere avdrag osv – ordningen finnes, men de som trenger informasjonen får den ikke
Manglende vilje til endring og nye tiltak Vi gjør som vi alltid har gjort og forventer at de andre og nye skal ensidig tilpasse seg oss

Du kan lese mer om undersøkelsen i rapportene [Fotball og frivillighet](#) og [Fotball for alle](#).

Begge rapportene kan også bestilles fra [NFFs nettbutikk](#)

Klubbguiden [Inkludering i praksis](#) gir tips til klubber som har, eller vil få, asylsøkere og flyktninger som aktive spillere.

FORELDREMØTER

Hvis man vil nå bredere ut blant innvandrerforeldre, bør man informere også utenfor klubben. Dette blir fremhevet av flere aktive foreldre og representanter for innvandrerorganisasjoner. For eksempel kan man ha informasjonsmøter i aktivitetshus, moskeer, på skolen etc. Foreldremøter på skolen er et godt sted å rekruttere både nye spillere og foreldre. Ta kontakt med skolen og spør pent om å få 15 minutter på et foreldremøte – det går veldig ofte bra!

Nye foreldre – til landet, klubben eller begge deler – må få en innføring i hva det innebærer av forpliktelser og forventninger å være en fotballforelder, at deres innsats er nødvendig og viktig, men også at den har fordeler. Det er like viktig å gi også etnisk norske slik informasjonen, fordi foreldredeltakelsen er synkende også her. Tilrettelagt informasjon i form av oversatt materiale eller innføringer som tar hensyn til at ikke alle er inneforstått med den norske modellen, vil oppleves mer inkluderende, høflig og imøtekomende.

Lag som har fått til en god foreldreinvolvering kjennetegnes av et godt sosialt samhold. Hvis man lykkes med å skape et inkluderende sosialt fellesskap, skaper det en grobunn for engasjement og involvering. Målet er en opplevelse av å møtes på likefot, som likeverdige som alle har noe å bidra med. Alle har ressurser som kan trekkes på – bare man spør.

Føler man seg velkommen og inkludert er terskelen for å involvere seg lavere. Har man det hyggelig sammen og føler et fellesskap, vil det også falle mer naturlig å ønske å bidra. Derfor er nettopp ansikt-til-ansikt kommunikasjon viktig å satse på. Klarer man å skape relasjoner, vil det både føles mer personlig og forpliktende å skulle hjelpe til.

En vellykket metode er å ha påmelding ved personlig oppmøte – på klubbhuset på bestemte tider eller på et foreldremøte.

Start tidlig

Begynn når barna er små og kommer på sin første fotballtrening. Treneren er opptatt med alle barna og det bør være en annen enn treneren som går rundt. Presenter deg, spør hva de heter, hvem de er foreldrene til, hvor de bor osv. Vis dem rundt på anlegget, inn i klubbhuset – prat i vei og bli kjent. Ha gjerne med skriftlig informasjon om klubben og hvordan den drives.

Klubben er sjef

Det er lettere å organisere livet rundt laget hvis klubben har en ryddig og oversiktlig organisasjon med det som hører med som sportsplaner, administrative rutiner og ikke minst klare beskrivelser av de ulike roller og verv som er i klubben. Klubben må ta høyde for at de retter seg mot en målgruppe med manglende kunnskap om klubbens kultur og driftsform – og være villig til å endre seg. Et felles opplegg for alle lag i klubben gjør det også enklere for det enkelte lag..

Foreldrekontakter på alle lag er et slikt grep. Det avlaster trenere og lagledere og får klart definerte oppgaver som skal delegeres til de andre foreldrene.

I klubber med mange nasjonaliteter kan det være en god strategi å systematisk benytte brobyggere. Mange klubber har et ”helhvitt” støtteapparat og i slike tilfeller vil ”hvilken som helst” person med minoritetsbakgrunn være en isbryter. Har man aktive folk (trenere, spillere, foreldre) med minoritetsbakgrunn på laget fra før, så bruk disse til å kontakte de andre foreldrene, men andre i klubben med minoritetsbakgrunn kan også spille en viktig rolle i en innledende fase i foreldrekrutteringsprosessen.

Livet rundt laget

Et godt organisert lag er like viktig som en godt organisert klubb.

- Kartlegg laget – hva vet dere om spillerne, familien deres?
- Forsøk å kartlegge språkferdigheten og andre relevante opplysninger.

Like viktig er det å kartlegge lagets behov.

- Hva trenger vi rundt laget?
- Sportslig, sosialt, dugnader, andre verv osv.
- Ha klare rollebeskrivelser – enkelt språk.
- Prøv å anslå tidsbruk så nøye og realistisk som mulig

Har vi disse to kartleggingene på bordet blir det lettere å starte prosessen.

MØTETS FORM OG STRUKTUR

Forberedelser

Det er viktig å ha egne forventninger og målsettinger klare på forhånd:

- Hvorfor skal vi ha et foreldremøte?
- Hva vil vi ha ut av det?
- Hva skal til for at vi er fornøyde etter møtet?

Rammer

Jo bedre rammer – jo bedre møte.

- Lokalet – så hyggelig som mulig – rent og pent.
- Plassering – bord og stoler så folk kan snakke sammen og se hverandre..
- Mat og drikke – ikke alle kan ha full matsservering, men noe bør det være: kaffe, te vann, frukt og kjeks.
- Barnepass – manglende barnevakt kan være et hinder, men inviter småsøsken med. Et par spillere – eller andre i klubben - kan ta seg av de små til lek, litt mat, en film – et eller annet så mor og far kan gå på møte og være trygge på at de små har det bra.
- Velkommen! Stå i døren – ta folk i hånden, spør hva de heter, hvem de er foreldre til og ønsk dem velkommen. I en klubb står alltid formannen i døra i ført skjorte og jakke med klubbens merke – tar hver enkelt i hånden, presenterer seg og ønsker dem hjertelig velkommen til klubben og møtet. ”Hvem er du moren til? Så fint at du kom!”

Et par eksempler på gode varianter:

En trener sluttet å kalle det “foreldremøte”, og begynte heller å invitere til **seminarer**. Her hadde han kort kursing/informering om for eksempel “fotball og ernæring”, i tillegg til å gi den informasjon man ellers ville gitt på et foreldremøte. I det han byttet navn, og i større grad fikk det til å fremstå som om dette var noe som ble tilbudt, så deltok en mye større andel av foreldrene enn tidligere. Han klarte å skifte fokuset til møtene, fra en setting der man ble avkrevd innsats, over til en setting der man også fikk noe igjen for å delta.

En annen trener inviterte like godt alle foreldrene på **middag**, som en ramme for foreldremøtene. Mange møtte opp, og laget fikk etter hvert et godt sosialt fellesskap og samhold og høy deltagelse fra foreldre.

INVITASJON

Kall det invitasjon og ikke innkalling.

Vær nøye med språket i en skriftlig invitasjon. Bruk et enkelt språk og forklar hvorfor laget skal ha et møte med foreldrene.

Foreldrekontakt eller brobyggeren kan bistå laget eller ta ringerunder/direkte samtaler.

Informasjonskanaler

Jo flere kanaler – jo bedre.

- En skriftlig invitasjon (papir eller epost) er bra, men fungerer ikke for alle, og ofte ikke for foreldre med minoritetsbakgrunn som kan være mindre vant til norsk organisasjonsspråk.
- SMS er mer effektivt enn epost.
- Telefon / ansikt til ansikt er det aller beste.
- Forklar spillerne hvorfor det er viktig at foreldrene kommer.

TILRETTELAGT INFORMASJON

Det er helt avgjørende at innvandrerforeldrene blir gjort kjent med hvordan den norske modellen ser ut, og at den er foreldredrevet. Det må informeres om hva som forventes – og hva man får igjen for det. Klubben må ikke ta noe for gitt, for veldig mye av det som klubben tar som en selvfølge at ”folk vet” kan være totalt ukjent for folk fra andre kulturer.

Ingen vet noenting.

Utgangspunktet må være at ingen vet noenting. Ikke ta noe for gitt, men forklar alt grundig.

- Klubbens struktur – og gjerne litt historikk.
- Hvordan klubben/avdelingen er organisert
- Bane – eid eller leid.
- Sentrale prinsipper for barneidretten
- Hvordan laget er organisert – hvem er trener og hvorfor.
- Rollebeskrivelse – forklar alt med så enkle ord som mulig. Det er ikke mange som vet hva oppmann, materialforvalter osv. er – ei heller de med etnisk norsk bakgrunn som ikke har egen fotballerfaring.
- Foreldredeltakelse som forutsetning for laget – ikke noe som kan velges bort.
- Fokuser på det positive og vær detaljert tydelig på hva som venter fra første stund. Eksempelvis: fire timer kafevakt under cup`en i juni, 1 times garderoberengjøring i mars og en kampvert pr. sesong.
- Det er viktig å forklare hva pengene brukes til, og blant annet vise til at årskontingenten ville vært mye høyere dersom foreldrene ikke bidro såpass mye.
- Det bør også opplyses at treneren ikke er betalt, men er en frivillig forelder som alle andre (dersom det er tilfellet, selvsagt).

Hva får man for å være med?

Det er lurt å lage to lister over hva barna og foreldrene får igjen for å være med, og ikke minst at det er viktig for barna at foreldrene er med.

Holmlia IL og Klemetsrud IL har laget videoen [Delta](#) – som handler om hvor viktig barna synes det er at foreldrene er med..

Foreldrene får nettverk og sosialt fellesskap, gjør morsomme ting sammen med barna, gjør en innsats for alle barna på laget, bidrar til å holde ungdommen i et sunt miljø osv. I NFFs undersøkelse var det flere foreldre med minoritetsbakgrunn som vektla at fotballen var viktig for å ”holde barna unna trøbbel”.

Barna får et trygt og godt sosialt fellesskap, et sunt og rusfritt miljø, helsemessige og psykososiale effekter, respekt og gode holdninger.

Språk

Er det er foreldre som ikke er gode nok i norsk til å forstå alt som sies og skrives, må man ta noen grep. Man kan gjerne mene at alle bør kunne norsk, men hverdagsvirkeligheten viser at det ikke alltid er tilfelle. Barna må ikke lide under foreldrenes mangelfulle språkkunnskaper og da må det tas noen grep.

- Oversettelse gjør at flere forstår, og forteller at vi ønsker faktisk å nå DEG. Oversettelse innebærer ikke bare at flere foreldre forstår informasjonen, men fungerer også som et tegn på imøtekommenhet og vilje til inkludering. Informasjon oversatt til ens eget språk vil også kunne fremstå som mer personrettet og relevant å lese. Informasjon bør tilpasses og ikke bare oversettes.
- Få med andre som kan samme språk enten andre foreldre på laget eller andre i klubben.
- Snakk med folk etter møtet så du vet at de virkelig har forstått informasjonen.
- Brosjyren ”Velkommen til oss” tar for seg grunnleggende informasjon om hvordan en klubb drives og finnes på norsk, engelsk, arabisk og urdu. Du kan laste dem ned [her](#) eller bestille via [nettbutikken](#).
- Fair plays foreldrevettregler er også oversatt til flere språk – og kan bestilles via [nettbutikken](#).

ØKONOMI

Økonomi er et viktig tema for foreldrene, og det er viktig å være tydelig og vise i detalj både hva det vil koste å være med i løpet av året, hva pengene skal brukes til og også hvorfor det koster.

Det er store forskjeller fra klubb til klubb, men for eksempel at man må betale baneleie er noe som slett ikke alle vet.

Det er i denne sammenhengen nyttig å lage en oversikt over hva spillerne får ved å delta som for eksempel:

- Sportslig - antall treninger, kamper og turneringer.
- Ta også med at fysisk aktivitet i seg selv er bra for barna/ungdommens helse og at det gir gode effekter på skolearbeid at man er i form.

- Et trygt og sunt miljø mht. alkohol, narkotika, doping og seksuelle overgrep og trakassering.
- Fair play – respekt, samhold, god oppførsel.
- Sosial inkludering – venner for livet
- Jentemiljø – sunt og trygt

Betalingsevne

Barns fritidsaktiviteter kan bli nedprioritert i familier med dårlig økonomi, og da er det en utfordring.

Det kan også orienteres om evt. muligheter via idrettskrets eller bydel – hvis slike ordninger finnes.

Klubben kan imidlertid ha løsninger selv:

- Klubben bør ha mulighet til å betale i flere avdrag og det må kommuniseres tydelig og detaljert. ”De som ønsker kan betale i flere avdrag – kontakt meg eller xxx så setter vi opp en betalingsplan.”
- Individuelt dugnadssystem – man kan lage et system der den enkelte får godskrevet dugnadstimer som går til fradrag på øvrige betalinger.
- Klubbdommer – ungdom kan få tilbud om å være klubbdommere og derigjennom tjene inn penger til sine egne utgifter.

Denne guiden vil bli oppdatert hver gang vi får inn nye tips og gode ideer.

Send dine tips inn til NFFs Henrik Lunde henrik.lunde@fotball.no.

Alle tips som kommer med i guiden blir belønnet med en Fair play-gave!

Bli med og diskuter, delt tips og kommenter på vår facebook-gruppe [Klubben er oss](#).

